

- א. לפרש"י, כל דבר שאינו כלי — דינו כפירות, וכגון שור חי. ואילו רבנו חננאל ור"י סוברים ששאר מטלטלין שמשמשים בהם כגון שור וחמור, דינם ככלים. לא נחלקו אלא בפירות ובשר וכד'.
- ב. לדברי רבנו תם, חליפי 'שוה בשוה' מועילים אף בפירות.
- ג. הסיקו בגמרא (ב"מ מו) שהמטבע אינו נקנה בחליפין, אבל פירות נקנים בחליפין, אפילו לרב נחמן.
- ד. ישנה דעה האומרת שצריך לשום את החפץ בעת החליפין, שידע כל צד מה הוא מחליף ומקבל. ויש חולקים.

ב. לפי אפשרות אחת בפירוש המשנה (וכן צריך לפרש לרב נחמן, לפי הסלקא-דעתין, ולפרש"י אף למסקנא), לרבי יוחנן שאמר דבר תורה מעות קונות, אפשר לקנות מטלטלין בדמים שהלוקח חייב למוכר, כיצד? מכר לחברו שור והלה משכו ונתחייב לו דמים, יכול המוכר לקנות מהלוקח פרה באותם דמים שהוא חייב לו, בכולם או במקצתם, ואמר לו: מעות שאתה חייב לי נתונים לך בדמיה. ודמים אלו קונים בלא משיכת פרה. כי מה טעם אמרו חכמים אין מעות קונות אלא משיכה, גזרה שמא יאמר לו המוכר נשרפו חטיף בעלייה, הלכך לא גזרו בכגון זה שאינו מצוי, ונשאר דין תורה על עמדו, שהדמים קונים כל דבר.

וכן פסקו הר"ף והרא"ש, טור ושלחן ערוך (ח"מ קצט). ויש אומרים שפירוש זה אינו קיים למסקנא. (עפ"י רב האי גאון ועוד).

ויש אומרים שאי אפשר לעשות קנין בהלואה כלל, אף לא בחוב הבא מחמת מכר, ומדובר כשאמר שהקנין ייעשה בהנאת מלוה, לא במלוה עצמו. (עתוס' ב"מ מו: חו"מ שם).

אופן נוסף שאינו שכיח, שהמעות קונות מטלטלין — ע' ב"מ מו.

- ג. פירוש אחד: מטבע [שניתן כדמים לכל דבר] נעשה חליפין. אך דין זה שנוי במחלוקת וקיימא לן אין מטבע נעשה חליפין.
- פירוש שני: כל דבר הנישום בדמים, כלומר כל המטלטלין מלבד כסף עצמו — נעשה חליפין. גם פירוש זה אינו מיושב לשיטות האומרות פירות ובשר וכו' אינם עושים חליפין.
- פירוש שלישי: יש דמים שהם קונים כחליפין, בתורת קנין כסף, כגון שקונה מהלוקח בדמים שהוא חייב מחמת דבר שמכר לו.

דפים כח — כט

- נח. א. מה בין רשות הגבוה לרשות הדיוט לענין פעולות הקנין?
- ב. הלוקח חפץ מרשות ההקדש ונשתנה מחיר החפץ בין המשיכה לנתינת המעות, מה הדין?
- א. קנין רשות גבוה (= הקדש) — בכסף ('ונתן הכסף וקם לו'), וקנין רשות הדיוט — בחזקה (= משיכה במטלטלין). ולכן, גיזבר שנתן מעות בבהמה, אפילו בהמה בסוף העולם — קנה. ובהדיוט לא קנה עד שימשוך.
- אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט. כיצד? האומר שור זה עולה, בית זה הקדש — אפילו בסוף העולם קנה, ובהדיוט לא קנה עד שימשוך / שיחזיק.